

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ПЕРЕКЛАДУ АФОРИЗМІ

Переклад, що постає сьогодні одним із об'єктів дослідження лінгвістики, літературознавства та перекладознавства, завжди посідав важливе місце у світовій культурі та міжкультурній комунікації. В умовах глобалізації та сучасних євроінтеграційних процесів роль перекладу ще більш зростає, оскільки контакти між державами стають все жвавішими і динамічними. Втім, і сьогодні, як і декілька тисячоліть тому, будь-який переклад залишається інтелектуально-творчою діяльністю, яка вимагає від перекладача цілого комплексу знань, вмінь і навичок, спроможності робити правильний вибір з урахуванням усієї сукупності лінгвістичних і екстралінгвістичних чинників. Такий вибір здебільшого здійснюється інтуїтивно, внаслідок творчого акту, тож окремі перекладачі різною мірою наділені здатністю успішно виконувати переклади, яку науковці називають мистецтвом перекладу.

Художній переклад є одним із різновидів міжмовної комунікації і та створюється з урахуванням загальних закономірностей комунікативного процесу, а також унікальної природи мистецтва слова. Подібна унікальність зумовлена тим, що літературний текст завжди формує певний художній образ, тому перекладач художнього твору повинен його відтворювати або інтерпретувати. Процес художнього перекладу є надзвичайно складним і таким, що вимагає від перекладача глибоких знань лінгвістичного, літературознавчого, культурологічного плану, а також письменницьких здібностей та творчого натхнення.

Особливу складність при відтворенні художнього тексту являють собою афоризми, які хоча і належать до сфери фразеології, втім, є репрезентантами не тільки певних тематичних сфер, але й містять певні культурні коди суспільства. Тож не дивно, що на сьогоднішній день афористика, попри чималу кількість наукових досліджень, які присвячені здебільшого фразеології, все ще залишається об'єктом наукових зацікавлень.

Єдиного перекладознавчого алгоритму афоризмів немає, втім, напрямом у роботі перекладача можуть слугувати перекладацькі настанови С. Влахова та С. Флоріна, які виокремлюють два основні принципи перекладу афоризмів: перший – зберегти форму афоризма, а другий – конотативне значення натяки, алюзії, пов'язані з їхнім джерелом [1, с. 311]. Тож, і

збереження форми афоризма, і передача його культурологічного наповнення мають стати перекладцкими орієнтирами.

Варто зазначити, що переклад афоризмів з однієї мови на іншу вимагає від перекладача вільної орієнтації у реаліях тієї культури, в лоні якої був народжений текст оригіналу. Це вимагає від перекладача особливої ретельності та ерудованості. У художньому творі відображаються не лише певні події, а й естетичні, філософські погляди його автора. Тому перекладач повинен мати якщо не ґрунтовні, то принаймні достатні для перекладу знання в області філософії, естетики, етнографії (оскільки в деяких творах зображуються деталі побуту героїв), географії, ботаніки, астрономії, історії мистецтв та ін.

При перекладі афоризмів перекладач проявляє свою індивідуальність, привносячи певну частку власного естетично-світоглядного досвіду. Безперечно, ця частка не може бути занадто об'ємною і вагомою, оскільки основною метою перекладача художніх текстів є не стільки творче самовираження, скільки донесення до читачів ідейно-змістової та художньої цінності оригіналу, точне відтворення художньої концепції автора, перу якого належить твір.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Влахов, С., Флорин, С. Непереводимое в переводе / С. Влахов, С. Флорин. – М. : Международные отношения, 1986. – 320 с.